

GESTREEPTE PLYMOUTH ROCKS

Oude tekening door F.L. Sewell, USA, 1909.

GESTREEPTE PLYMOUTH ROCKS

Door: Volker Lortz (Duitsland)

Ik maak graag gebruik van de gelegenheid om iets over de Plymouth Rocks te schrijven. Al meer dan dertig jaar houd ik mij bezig met het wel en wee van dit ras in Duitsland, en vanaf het begin was ik in de ban van de schoonheid van dit ras; iets dat voortduurt tot de dag van vandaag. Als jonge fokker ben je natuurlijk vooral enthousiast over het verbeteren van je dieren en het winnen van prijzen; je wilt liefst je medefokkers en zelfs de topfokkers overtreffen, en eerlijk gezegd is het winnen van een Ereband op een Nationale Show in Duitsland genoeg uitdaging om steeds weer te streven naar meer succes. Maar alles heeft zijn tijd; ervaring en wijsheid komen met de jaren. Als alle titels gewonnen zijn, wordt het vooral een kwestie van het handhaven van het ras op het bereikte hoge niveau, om het zo door te kunnen geven aan de volgende generatie.

De kwaliteiten van het ras

De weg naar succes is voor veel rassen vrijwel hetzelfde, maar dat komt in de loop van dit artikel wel aan de orde. Eerst wil ik echter dit ras in al zijn kenmerken voorstellen aan de lezers, in de hoop meer interesse en waardering op te wekken voor dit prachtige ras. Voor iedere fokker die op zoek is naar een

nieuw ras, is in de meeste gevallen het uiterlijk beslissend voor de keuze. Pas op de tweede plaats komen dan de aard en andere kwaliteiten. Met zijn unieke strepenpatroon weet de Plymouth Rock ons vanaf het eerste gezicht te bekoren, maar ook het karakter en temperament speelt een belangrijke rol. Als men ze rustig en met vertrouwen tegemoet treedt, zal dit een uiterst rustig ras blijken te zijn, gemakkelijk in de verzorging en met goed gedrag in het kippenhok. Natuurlijk zal er best wel eens een haan zijn die zijn hennen en territorium wil verdedigen tegenover zijn verzorger, maar hoe ongemakkelijk dit ook kan zijn, zie het maar als een teken dat zo'n haan in de regel een prima fokhaan zal zijn.

De Plymouth Rock is nog echt een dubbel-nutras, waarbij van de hennen een goede leg mag worden verwacht en een goede en relatief snelle vleesaanzet in het bijzonder bij de hanen, maar beide seksen behoren het huishouden te kunnen voorzien van een smakelijke bout.

Links: Een groep hennen van 6 maanden oud met een mooie, regelmatige streping.

Rechts: Jonge hanen; 3 krachtige jongens die nu al de gewenste raseigenschappen laten zien.

Raseigenschappen

Eerst zullen we het hebben over de typische raskenmerken, de zwaartepunten bij de keuring en selectie voor de fokkerij.

Het specifieke type moet voldoen aan het rasideaal, dat is heel belangrijk, een individueel raskenmerk, z gezegd.

Een ras moet altijd direct herkenbaar zijn aan het silhouet.

De rechthoekige romp vormt de basis van het type van de Plymouth Rock. De borst is goed afgerond en vol; als deze ronding ontbreekt, toont de romp te veel als driehoekig. Hanen hebben meer moeite met dit rechthoekige type dan de hennen, dus altijd aandacht besteden aan een lang borstbeen bij de selectie van de fokhaan. Hier kan men geen grote compromissen doen. Een diepe borst zoals bij vleeshoenders wordt echter niet nagestreefd, want daardoor zou het ras aan elegantie inboeten.

De ruglijn begint bij het volle halsbehang als een vlakke lijn over de schouders en loopt iets op tot het zadelbehang, vandaar af in een slechts flauw holle lijn verder oplopend naar de staart, met een hoek van ong. 18° , maar dit gegeven is alleen voor technisch geïnteresseerde fokkers; ga asjeblieft niet meten! Gezien van opzij moet de ruglijn een vloeiende ononderbroken lijn zijn, zonder scherpe hoek bij de staartaanzet. De aanblik van een perfecte ruglijn, vol elegantie en gratie is typerend voor de Plymouth Rock. Van bovenaf gezien is de rug breed over de gehele lengte, zonder nauwelijks iets te versmallen bij de staart. Om het eerder genoemde rechthoekige type te verkrijgen, moet er voldoende lichaamslengte zijn, en we bedoelen dan echte lengte, dus niet een optische lengte bereikt door een lange staart.

Rechts: Kuikens van 3 weken oud.

Onder: Het langzame ontwikkelen van de bevedering is normaal bij de gestreepte Plymouth Rocks.

De staartveren zijn als een dak, de staartstuurveren goed over elkaar heen sluitend en bijna volledig afgedekt door de zadelveren en bijsikkels. Een te open gedragen staart of overdwars ingeplante stuurveren zijn fouten die helaas bij nogal wat hanen voorkomen. Vaak is het aantal stuurveren niet volledig, of ze zijn verkeerd geplaatst; in dit geval kunnen ze de sikkels niet mooi ondersteunen.

Jaren geleden waren er geen hanen met een correcte staart. Tegenwoordig brengen de topfokkers jaar na jaar hanen op de shows met perfecte

staarten. Deze raseigenschap is echter nog niet in alle stammen vast verankerd, vandaar dat er toch nog veel hanen zijn die hier niet aan voldoen.

Voor en achter de poten moet nog een deel van het lichaam zichtbaar zijn; alleen dan is een goede onderlijn mogelijk, zo niet, dan lijkt de lichaamsvorm meer op een driehoek, en dat past niet bij het ras. Het gevederte van het achterlijf vormt een vloeiende, schuin oplopende lijn naar de onderste staartveren. De mooiste, of moet ik zeggen de meest standaardmatige romp is van weinig waarde zonder

een vrije stand en horizontale houding. Hiervoor zijn middellange poten nodig, de dijnen niet verborgen in lange, losse bevedering; dit is atypisch voor een Rock en dit moeten we niet goedkeuren, niet bij de hen en zeker niet bij de haan. De juiste pootkleur is een donkergele kleur; als dit goed is vastgelegd in een stam, zal de pootkleur ook niet snel verbleken. Elke andere pootkleur, hetzij vleeskleurig, groenig of donker, is fout en met deze dieren moet men niet verder fokken.

Boven: Een van de buitenhokken voor de hanen; hier kunnen de hanen kraaien zoveel als ze willen. In de winter worden hier geen kippen gehouden.

Rechts: Binnenhok met ren, bij mij thuis in de achtertuin. In de winter is dit het onderkomen voor de foktomen.

De kop

De kopversierselen van de gestreepte Plymouth Rock zijn zeer indrukwekkend en verschillen nogal van de andere kleurslagen in de Rock familie. De kam is breed en niet te hoog (groot) en wat grof van structuur in plaats van glad. De kampunten zijn breed aan de basis en niet diep ingesneden, de kamhiel moet de lijn van de nek volgen zonder op te lopen of de nek te raken. Een slag in de kam, zijspranken en andere ongewenste onregelmatigheden verminderen de waarde van het dier aanzienlijk.

De kampunten zijn breed aan de basis en niet diep ingesneden, de kamhiel moet de lijn van de nek volgen zonder op te lopen of de nek te raken. Een slag in de kam, zijspranken en andere ongewenste onregelmatigheden verminderen de waarde van het dier aanzienlijk.

De oor- en kinlellen moet passen bij de relatief kleine kop en zijn slechts klein tot middelgroot van omvang. Idealiter zijn de kinlellen glad, zonder plooiën, maar over een kleine vouw in de lengte moeten we niet te kritisch zijn. Een horizontale plooi is iets anders; de keurmeesters zullen er zeker een aanmerking over maken.

Links: Kopstudie van een nog jonge hen met prima kopversierselen en de typische expressie van een gezond dier.

Rechts: Een haan met prima kop en kam, maar de kinlelaanzet zou nog wel wat beter kunnen.

De snavel is krachtig en goed gebogen, geel bij de haan en bij de hen is iets donkere pigmentatie toegestaan. De oogkleur is rood tot oranje en het gezicht is rondom het oog iets verdikt, waardoor de uitstraling iets van een roofvogel heeft. Dit hebben ze geërfd van hun verre voorouders uit de groep Aziatische hoenders en geeft nog altijd deze vitale uitdrukking aan het ras.

De kleur

Behalve het type bepalen ook de kleur en tekening of het dier al dan niet succesvol is op de show.

Ik zeg op voorhand dat het hierbij om meerdere kenmerken gaat. Aan de ene kant is het leuk om je dieren vroeg te kunnen selecteren, maar als dit gedaan is, kan het zijn dat er nog maar weinig dieren over zijn om je fokstam verder op te bouwen. We hebben hier wel te maken met de Plymouth Rock; een ras met de meest verfijnde en contrasterende tekening in de pluimveewereld. De fokker heeft de schone plicht om deze eigenschap in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren.

De streping bestaat uit een zwarte grondkleur met een witte streep; dit is belangrijk en iedereen moet dit onthouden als het gesprek gaat over de streping van de Plymouth Rock. Vergeet volledig alle fantasiebeschrijvingen over de kleur, zoals blauw, blauw-grijs en dergelijke; de werkelijkheid is zoals vermeld, de streping is wit. Op de kip zien we alleen de laatste witte streep van de veer en wat voor ons blauw-grijs lijkt, wordt in feite alleen veroorzaakt door de zwarte grondkleur van de onderliggende veren die er doorheen schijnt. Optisch verandert dit het wit van de streping in blauw-grijs of hoe je dat ook wenst te beschrijven. In feite is het dus slechts een optische illusie.

De streping loopt over de veer in een perfect rechte lijn, de veerschaft heeft steeds dezelfde kleur als de streping. De diep zwarte grondkleur moet duidelijk gescheiden zijn van de witte, zonder in elkaar over te lopen. De verhouding tussen zwarte grondkleur en witte streep, is bij de haan 1:1 dus elk even breed, en bij de hen 2:1 of zelfs 3:1, dus 2 of 3 maal zo brede grondkleur als wit.

Vaak spreken fokker en keurmeester over de smalle streping van de Plymouth Rock. Hier betrap ik mezelf ook wel eens op, maar deze uitdrukking is niet helemaal juist. Waarom niet? Laten we eens goed kijken naar de haan; hier maken we een denkfout. De haan moet 1 op 1 getekend zijn, dus zwart en wit even breed. Als er sprake zou zijn van een smalle streep, dan zou dat betekenen dat de witte streep smaller zou zijn dan de grondkleur en dit zou onjuist zijn. Dus als we het hebben over een smalle streping, dan bedoelen we eigenlijk de smalle witte streep, en het samenspel van grondkleur en streping bepaalt de tekening. De streptekening moet nog vrij duidelijk doorlopen tot in het dons van de veer en elke veer eindigt met een zwarte tip. De zwarte eindtip maakt de streping tot een harmonieus geheel; van een afstand gezien lijkt het of de streping rondom doorloopt, wat een heel rustig en harmonieus beeld geeft. Een totaal hetzelfde effect op alle delen van het dier is echter niet mogelijk vanwege de variërende

breedte van de veren van de verschillende veerpartijen, zoals nekveren, slagpennen of zadelveren, etc.

Van links naar rechts: Hennenveer, hanenveer, donsveer. Foto AE.

Verbeteringen in het totaalbeeld van de tekening zullen echter nooit ten koste mogen gaan van de gewenste veerbreedte; uit de ups en downs in de geschiedenis van de Plymouth Rocks kunnen we leren dat dit een verkeerde weg is. In de jaren 50 van de vorige eeuw probeerden liefhebbers om dieren te fokken met de fijnste streping en zoveel mogelijk strepen op elke veer. Dit was geen succes, omdat de veren te smal werden, wat ook ten koste ging van de vitaliteit en de snelle bevedering van de jonge dieren. Dit waren ook de jaren dat de Plymouth Rock hanen nauwelijks nog stuurveren hadden om de staart omhoog te houden.

Links: Vleugelpennen; een goed voorbeeld van juiste streping op de slagpennen en vleugeldekveren, en zie ook hoe mooi breed de veren zijn.

Het behouden van de juiste streeptekening is een continu proces dat steeds weer in de goede richting moet worden gestuurd.

Zomaar wat goed beoordeelde dieren aan elkaar paren leidt onvermijdelijk tot verslechtering van de gewenste tekening bij de nakomelingen; daarom is het heel nuttig om ons eerst eens te verdiepen in de kleur-

variaties die mogelijk zijn in de twee geslachten.

Bij de hanen komen drie kleurvarianties voor. Als eerste is er de lichte haan; zijn grondkleur is bijna lichtgrijs en hals- en zadelferen zijn lichter dan de rest van het lichaam. Het onderdons is nauwelijks getekend en de twee hoofdsikkels hebben dicht bij het lichaam bijna geen kleur meer.

Op de Shows zal je deze hanen vrijwel nooit bij de winnaars zien en ook in de foktoom is voorzichtigheid geboden.

Dan is er de donkere haan; zijn grondkleur is diep zwart - eigenlijk de kleur die we willen, maar op de rug en in hals en zadel zien we vaak een bruine of koperen weerschijn en ook de streping is niet mooi strak begrensd en het totale kleurbeeld ziet er vaak wat door elkaar gelopen uit.

Deze hanen zitten ook nooit bij de prijswinnaars, maar in de foktoom kunnen ze weer wat kleurreserve inbrengen bij de nakomelingen van te lichte hennen.

Links:

Een groepje jonge hanen; de kopversierselen beginnen al mooi te tonen, maar de bevedering heeft nog heel wat tijd nodig om zich volledig te ontwikkelen.

Onder:

Jonge hennen; ook deze zijn nog niet volledig uitgegroeid, maar sommige beginnen al aardig het gewenste type van de Plymouth Rock te tonen.

De gestreepte haan en zijn zus

De juiste fok- en tentoonstellingshaan die de basis is van de fokkerij, is de middenkleur haan met een diepe gelijkmatige grondkleur en heldere streep-tekening in de verhouding van 1:1. Hij is de garantie dat er geen kleurverlies optreedt of te veel kleur. Men moet goed afwegen welke hennen er bij deze haan kunnen passen. Nemen we als voorbeeld de zussen van de donkere haan, dan zien we dat bij hen de tekening automatisch ook een beetje donkerder zal zijn. Slagpennen zonder noemenswaardige streping, te veel geheel zwarte veren of onscherpe tekening zullen de negatieve resultaten zijn van zo'n fokpaar.

Wat kunnen we verwachten van de zussen van de lichte haan? Voor de beginnende fokker lijkt de streping helder en duidelijk, maar de grijze grondkleur zonder groene glans is al een indicatie van het begin van het kleurverlies en vaak laat ook de intensiteit van het halsbehang te wensen.

Uit de genoemde voorbeelden kan men eenvoudig opmaken dat men bij het koppelen bijna altijd compromissen moeten sluiten. Als de grondkleur in de foklijn te licht of te donker is, kan het nuttig zijn om te koppelen aan een donkerdere of lichter haan. Maar wees voorzichtig, een lichtere haan gepaard aan een donkere hen geeft mogelijk maar een klein percentage van goed getekende nakomelingen; de meesten voldoen niet aan het standaardideaal.

Links: Dit is een zeer vitale jonge haan die hopelijk voor veel mooie nakomelingen zal gaan zorgen.

De fokzuivere haan zal altijd iets lichter zijn dan de hen; dit is natuurlijk en is de onweerlegbare wet van de kleurvererving. Om deze reden moet de basis van de fokkerij niet gebaseerd worden op de hen; dat hebben we nu wel geleerd.

In de 30-er jaren wisten we dit nog niet en was de duidelijk gestreepte, maar lichte hen vaak de basis van een foktoom. Resultaat was dat de bijbehorende hanen al snel de eerste tekenen van kleurverlies lieten zien in de hals- en zadelveren. Binnen slechts een paar generaties liet de grondkleur algemeen te wensen. Toen was het erg moeilijk om de verloren kleur weer terug te brengen in de fokdieren. In dit geval kon dat slechts door het importeren van donkere en intensief gekleurde hanen uit Amerika, het moederland van het ras. Daar was men eerder op de hoogte van

de regels van de kleurengenetica en werd er dienovereenkomstig gefokt.

Om deze reden moeten de middenkleur haan en zijn zussen de basis van de foktoom zijn en dit moet ook door de toekomstige generatie fokkers behartigd worden.

In de vele jaren als actief fokker werkte ik meestal met slechts zeer kleine foktomen. Als er meer dan één hen in de foktoom was, moesten ze nauw verwant zijn, bijv. moeder / dochter of zus / tante etc. Zo was gemakkelijk vast te stellen van wie de kuikens waren en welke plus- en minpunten ze van hun ouders hadden meegekregen.

Paring van elkaar aanvullende dieren kan nodig zijn bij gebrek aan alternatieven, maar ik ben geen grote fan van deze methode. Vaak zijn de kuikens te verschillend en hebben slechts een paar dieren de gewenste raskenmerken.

'Goed' paren aan 'goed' is mijn favoriete strategie; beter fokken met een paar goede dieren dan met veel middelmatige dieren in de foktoom. Je hebt niet veel dieren nodig, ik denk dat 4 hennen genoeg is, maar maak niet de fout om maar één haan aan te houden voor in de foktoom; 3 of 4 is beter, om niet te snel afhankelijk te zijn van nieuwe dieren van andere foklijnen.

Links: Een jonge hen met uitstekende raseigenschappen; op de foto kon de ruglijn nog iets strakker tonen.

Onder: Een ideale haan, helaas is de foto wat onscherp.

Als je deze fokadviezen opvolgt en in eerste instantie selecteert op de vitaliteit (gezondheid) en vervolgens op wat is beschreven in de voorgaande tekst, dan zal je snel een constant verervende foklijn gestreepte Plymouth Rocks opbouwen. Vroeg of laat zal je echter toch eens nieuw bloed moeten introduceren. Het is dan aanbevolen om dieren te gebruiken van fokkers die ooit dieren hebben gekregen uit jouw fokstam en daar zelf weer goede dieren uit gefokt hebben.

Nog altijd geniet ik iedere dag van dit prachtige ras met zijn unieke type en tekening. Als er lezers zijn die de smaak te pakken hebben gekregen en ook graag willen starten met dit prachtige ras, zou ik graag mijn hulp aan willen bieden bij het verkrijgen van geschikte dieren om mee te beginnen.

Je kan contact met mij opnemen via e-mail volker.lortz58@gmx.de

**Copyright ©2012
Aviculture-Europe.
All rights reserved by VBC.**

